

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Dostop Do Pravnega Varstva V Okoljskih Zadevah](#) > Dostop do pravnega varstva zunaj področja uporabe presoje vplivov na okolje, celovitega preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja / direktive o industrijskih emisijah,

Dostop do pravnega varstva zunaj področja uporabe presoje vplivov na okolje, celovitega preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja / direktive o industrijskih emisijah,

1.1. Odločbe, akti ali opustitve v zvezi s posebnimi dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe okoljske zakonodaje EU, vendar so zunaj področja uporabe direktiv o presoji vplivov na okolje in o industrijskih emisijah[1]

1) Kateri nacionalni zakonski predpisi se uporabljajo v zvezi s pravico biti stranka za posameznike in NVO, ki želijo a) vložiti upravno sredstvo in b) sodno varstvo pred nacionalnim sodiščem v zvezi s postopki za sprejetje odločbe, akta ali opustitve in njihovo vsebino (zlasti pogoji, ki jih je treba izpolniti, in morebitni roki, ki se uporabljajo za predložitev izpodbijanja)? Kako učinkovita je raven dostopa do nacionalnih sodišč glede na sodno prakso Sodišča Evropske unije in morebitno povezano nacionalno sodno prakso?

V Zakonu o varstvu okolja obstaja splošno določilo, ki predstavlja neposredno varstvo ustavne pravice do zdravega življenjskega okolja (14. člen):

»Za uresničevanje pravice do zdravega življenjskega okolja lahko državljanke ali državljani kot posameznice ali posamezniki ali njihova društva, združenja in organizacije pred sodiščem zahtevajo, da nosilka ali nosilec posega v okolje ustavi poseg, če bi ta povzročil ali povzročal čezmerno obremenitev okolja ali če bi povzročil ali povzročal neposredno nevarnost za življenje ali zdravje ljudi, ali da se mu prepove začetni izvajanje posega v okolje, če je izkazana velika verjetnost, da bi povzročil takšne posledice.«

Na podlagi tega določila lahko posamezniki in NVO vložijo tožbo pred rednim sodiščem splošne pristojnosti zoper kogarkoli, da ustavi škodljivi poseg v okolje, če gre za čezmerno obremenitev ali nevarnost za življenje ali zdravje ljudi, kot določa člen. Drugi podrobnejši pogoji ali časovni okvir za uveljavljanje pravice po tem členu, niso določeni. S tem členom je povezanim malo primerov sodne prakse, eden izmed njih je primer večjega števila kmetov iz Zasavja, ki so tožili pet večjih onesnaževalcev v dolini (omenjeni v opombi 28). Pravna podlaga tega določila je običajno povezana s 133. in 134. členom Obligacijskega zakona. Zaradi malo okoljskih primerov, se sodniki teh sodišče tudi ne izobražujejo za okoljsko področje, kot to velja za sodnike Upravnega sodišča.

Druge možnosti izven postopkov okoljevarstvenega soglasja, okoljevarstvenega dovoljenja in odgovornosti za okoljsko škodo presoje vplivov na okolje, imajo lahko NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju ohranjanja narave – lahko sodelujejo v upravnih postopkih in upravnem sporu, kot to določa zakon. Menimo, da lahko položaj stranskega udeleženca dosežejo na podlagi določila 43. člena Zakona o splošnem upravnem postopku. Če pridobi položaj stranskega udeleženca, lahko uporabi pravna sredstva.

NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju urejanja prostora, varstva okolja, ohranjanja narave ali varstva kulturne dediščine lahko začne upravni spor zoper izvedbeni prostorski načrt. Enako pravico imajo tudi osebe, ki so zaradi načrta prizadete v svojih pravicah.

Tudi nekaj civilnopravnih določil je lahko povezanih z varstvom okolja:

- Stvarnopravni zakonik[2] (75. in 99. člen): Če kdo vznemirja lastnika nepremičnine z virom vznemirjanja iz svoje nepremičnine in sicer čez mero, ki je glede na naravo in namen nepremičnine ter glede na krajevne razmere običajna ali gre za povzročajo znatnejše škodo lahko lastnik s tožbo zahteva, da vznemirjanje preneha in se prepove nadaljnje vznemirjanje.
- Obligacijski zakonik[3] (133. člen): Vsakdo lahko zahteva od drugega, da odstrani vir nevarnosti, od

katerega grozi njemu ali nedoločenemu številu oseb večja škoda, ter da se vzdrži dejavnosti, iz katere izvira vznemirjanje ali škodna nevarnost, če nastanka vznemirjanja ali škode ni mogoče preprečiti z ustreznimi ukrepi. Če nastane škoda pri opravljanju splošno koristne dejavnosti, za katero je dal dovoljenje pristojni organ, je mogoče zahtevati samo povrnitev škode, ki presega običajne meje. To določilo je podobno 14. členu Zakona o varstvu okolja, v okoljskih zadevah pa povezano pogosto tudi s 134. členom Obligacijskega zakonika.

- Upravno sodišče je pristojno tudi za odločanje o zakonitosti posamičnih aktov in dejanj, s katerimi organi posegajo v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznika, če ni zagotovljeno drugo sodno varstvo (4. člen Zakona o upravnem sporu).

2) Kakšen je obseg upravnih sredstev (če se uporabljajo) in sodnega nadzora (če se uporablja)? Ali zajema tako postopkovno kot vsebinsko zakonitost?

Ja, sodišče presoja tako vsebinsko kot procesno zakonitost upravne odločitve.

3) Ali je treba pred vložitvijo tožbe pred začetkom sodnega postopka izčrpati upravna sredstva?

Ja.

4) Je za pridobitev pravice do vložitve tožbe pred nacionalnimi sodišči potrebno sodelovanje v fazi javnega posvetovanja v upravnem postopku – dajanje pripomb, sodelovanje na obravnavi ipd.?

Ta pogoj mora biti izpolnjen le v primeru izpodbijanja izvedbenega prostorskega načrta pred Upravnim sodiščem.

5) Ali so nekateri razlogi/argumenti izključeni iz faze sodnega nadzora?

V primeru izpodbijanja izvedbenega prostorskega načrta so vsebine, ki jih je mogoče izpodbijati, zamejene (kot namenska raba zemljišč, namembnost posegov).

6) Poštenost, pravičnost – kako se to uporablja v nacionalni jurisdikciji?

Ni posebnih določil za okoljske postopke. Velja splošno pravilo, po katerem morajo stranke pošteno uporabljati svoje pravice.

7) Kako se v nacionalni zakonodaji izvaja pojem „pravočasnosti“?

Ni posebnih določil glede okoljskih zadev (glej pod 1.7.1. četrto vprašanje).

8) Je na voljo sodna odredba? Če je, katere postopkovne zahteve morajo biti izpolnjene za upravičenost do nje? Ali poleg splošnih nacionalnih določb obstajajo posebni predpisi, ki se uporabljajo za vsak sektor?

Ni posebnih določil, le splošna pravila (glej pod 1.7.2.).

9) Kateri predpisi o stroških izpodbijanja dostopa do pravnega varstva se uporabljajo na teh področjih? Kakšne so morebitne posledice za stranko, ki izgubi pravdo pred sodiščem? Kateri zaščitni ukrepi se uporabljajo v zvezi s previsokimi stroški in ali vključujejo izrecno zakonsko sklicevanje na zahtevo, da stroški ne bi smeli biti previsoki?

Poleg pravil, opisanih pod 1.7.3, ni posebnih pravil o stroških. Velja pravilo, da stroške plača tisti, kdor izgubi (dodatna pojasnila v točki 6 poglavja 1.7.3.). Ni posebnih določil glede (pre)visokih stroškov. Sklicevati se je potrebno neposredno na člen 9 (4) Aarhuške konvencije in na podlago člena 8 Ustave Republike Slovenije (ratificirane in objavljene pogodbe se uporabljajo neposredno).

1.2. Odločbe, akti ali opustitve v zvezi z upravnimi postopki, ki jih je treba upoštevati za uskladitev z nacionalno izvedbeno zakonodajo v zvezi z Direktivo o strateški presoji vplivov na okolje 2001/42/ES[4]

1) Kateri nacionalni zakonski predpisi se uporabljajo v zvezi s pravico do vložitve tožbe za posameznike in NVO, ki

želijo a) vložiti upravno sredstvo in b) sodno varstvo pred nacionalnim sodiščem v zvezi s postopki za sprejetje odločbe, akta ali opustitve (zlasti pogoji, ki jih je treba izpolniti, in morebitni roki, ki se uporabljajo za predložitev izpodbijanja)? Kako učinkovita je raven dostopa do nacionalnih sodišč glede na sodno prakso Sodišča Evropske unije in katero koli povezano nacionalno sodno prakso?

Zakon ne omogoča NVO ali posameznikov, da bi bili lahko v postopku celovite presoje vplivov na okolje stranski udeleženci v postopku. Ker pa je Zakon o ohranjanju narave NVO, ki delujejo v javnem interesu na področju ohranjanja narave omogočal zastopanje interesov ohranjanja narave v vseh upravnih in sodnih postopkih, je v preteklosti eni taki NVO uspelo postati stranka v postopku celovite presoje vplivov na okolje (sodba [Upravnega sodišča II U 145/2016](#)). Po tem primeru je Ministrstvo za okolje in prostor dopustilo tudi NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja vstop v postopek. Procesnega časovnega okvira za prijavo za udeležbo v postopku ni, vsekakor po čim prej po odločitvi ministrstva, da se celovita presoja vplivov na okolje izvede.

Ker je postopek celovite presoje vplivov na okolje upravni postopek, bi lahko položaj stranskega udeleženca na podlagi izkazanega pravnega interesa po 43. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (glej pod 1.4., prvo vprašanje).

Glede odločitve o tem, da se celovita presoja vplivov na okolje ne izvede ali če se predhodna presoja v okviru celovite presoje vplivov na okolje sploh ne izvede, nimamo sodne prakse. Bi pa lahko uporabili naslednja pravila:

- pravila o možnosti biti stranski udeleženec v postopku celovite presoje vplivov na okolje, kot je opisano zgoraj;
- če bi izpodbijali dejanje opustitve na podlagi 4. člena Zakona o upravnem sporu.

Upravno sodišče pri svojem odločanju konsistentno sledi odločitvam Sodišča EU.

2) Kakšen je obseg upravne revizije (če se uporablja) in sodnega nadzora (če se uporablja)? Ali zajema tako postopkovno kot vsebinsko zakonitost?

Ja, tako v upravnem postopku, kot v upravnem sporu se presoja tako vsebinska kot procesna zakonitost odločitev.

3) Ali je treba pred vložitvijo tožbe pred začetkom sodnega postopka izčrpati upravna sredstva?

Ja.

4) Je za pridobitev pravice do vložitve tožbe pred nacionalnimi sodišči potrebno sodelovanje v fazi javnega posvetovanja v upravnem postopku – dajanje pripomb, sodelovanje na obravnavi ipd.?

Ne, sodelovanje v javni razpravi ni pogoj. Za uporabo pravnega sredstva zoper odločitev glede celovite presoje vplivov na okolje pa mosta mora biti posameznik ali NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja ali ohranjanja narave, najprej stranski udeleženec v tem postopku.

5) Je na voljo sodna odredba? Če je, katere postopkovne zahteve morajo biti izpolnjene za upravičenost do nje? Ali poleg splošnih nacionalnih določb obstajajo posebni predpisi, ki se uporabljajo za vsak sektor?

Ni posebnih določil, le splošna pravila (glej pod 1.7.2.). Predlog za začasno zadržanje bi bilo na mesto, če bi se vložila tožba zoper končno pozitivno odločitev glede celovite presoje vplivov na okolje.

6) Kateri predpisi o stroških izpodbijanja dostopa do pravnega varstva se uporabljajo na teh področjih? Kakšne so morebitne posledice za stranko, ki izgubi pravdo pred sodiščem? Kateri zaščitni ukrepi se uporabljajo v zvezi s previsokimi stroški in ali vključujejo izrecno zakonsko sklicevanje na zahtevo, da stroški ne bi smeli biti previsoki?

V primeru izpodbijanja odločitve o celoviti presoji vplivov na okolje je potrebno plačati sodno takso za vložitev tožbe (148 EUR). Če tožnik s tožbo uspe, sodišče takso vrne. Splošno pravilo je, da se mora postopek izvesti s čim manjšimi stroški (11. člen Zakona o pravnem postopku). Drugih določil, ki bi preprečevala previsoke stroške, ni.

1.3. Odločbe, akti ali opustitve v zvezi z upravnimi postopki, ki jih je treba

upoštevati za uskladitev z zahtevami glede udeležbe javnosti iz 7. člena Aarhuške konvencije v zvezi z načrti in programi, ki niso predloženi v postopke iz Direktive o strateški presoji vplivov na okolje 2001/42/ES[5]

1) Kateri nacionalni zakonski predpisi se uporabljajo v zvezi s pravico do vložitve tožbe za posameznike in NVO, ki želijo a) vložiti upravno sredstvo in b) sodno varstvo pred nacionalnim sodiščem v zvezi s postopki za sprejetje odločbe, akta ali opustitve (zlasti pogoji, ki jih je treba izpolniti, in morebitni roki, ki se uporabljajo za predložitev izpodbijanja)? Kako učinkovita je raven dostopa do nacionalnih sodišč glede na sodno prakso Sodišča Evropske unije in katero koli povezano nacionalno sodno prakso?

Za udeležbo javnosti pri pripravi načrtov in programov obstajajo posebne določbe (okoljski načrti/ programi, prostorski načrti, načrti/programi za ohranjanje narave, programi upravljanja z vodami in drugi), ni pa določb o varstvu te pravice, kar je slabost slovenskega pravnega sistema glede Aarhuške konvencije. Ni neposrednega načina, kako doseči varstvo v smislu preveritve načrta oziroma končne odločitve o načrtu/programu pred sodiščem. Obstajata pa dve možnosti:

- če je plan ali program sprejet kot splošni pravni akt, je možno zahtevati presojo njegove ustavnosti in zakonitosti pred Ustavnim sodiščem;
- če pa ni, bi ga bilo možno zahtevati, da Upravno sodišče presoja zakonitost dejanja (ali opustitve, s katerim organ poseže v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznika, če ni zagotovljeno drugo sodno varstvo (4. člen Zakona o upravnem sporu, glej pod 2.1., prvo vprašanje). Pravni interes bi lahko bil priznan na podlagi 43. člena Zakona o splošnem upravnem postopku.

2) Kakšen je obseg upravne revizije (če se uporablja) in sodnega nadzora (če se uporablja)? Ali zajema tako postopkovno kot vsebinsko zakonitost?

Verjetno bi se presojal samo vidik javne obravnave – ali je ta bila zagotovljena lai ni bila, pa bi morala biti.

3) Ali je treba pred vložitvijo tožbe pred začetkom sodnega revizijskega postopka izčrpati upravne revizijske postopke?

Če je predviden za pripravo plana upravni postopek, potem bi morala biti predhodno izčrpana pravna sredstva.

4) Je za pridobitev pravice do vložitve tožbe pred nacionalnimi sodišči potrebno sodelovanje v fazi javnega posvetovanja v upravnem postopku – dajanje pripomb, sodelovanje na obravnavi ipd.?

Pogoje predhodnega sodelovanja v javni obravnavi z dajanjem pripomb je pogoj za začetek upravnega spora zoper izvedbeni prostorski načrt (58. člen Zakona o urejanju prostora). To je edino določilo take vrste.

5) Je na voljo sodna odredba? Če je, katere postopkovne zahteve morajo biti izpolnjene za upravičenost do nje? Ali poleg splošnih nacionalnih določb obstajajo posebni predpisi, ki se uporabljajo za vsak sektor?

Ni posebnih določil, veljajo splošna pravila (glej pod 1.7.2.). Vendar bi bilo smiselno zahtevati začasno zadržanje, če bi se plan ali program izpodbijal.

6) Kateri predpisi o stroških izpodbijanja dostopa do pravnega varstva se uporabljajo na teh področjih? Kakšne so morebitne posledice za stranko, ki izgubi pravdo pred sodiščem? Kateri zaščitni ukrepi se uporabljajo v zvezi s previsokimi stroški in ali vključujejo izrecno zakonsko sklicevanje na zahtevo, da stroški ne bi smeli biti previsoki?

Za vlogo na Ustavno sodišče ni sodne takse, za tožbo na Upravno sodišče pa se plača sodna taksa (148 EUR), ki se tožniku v primeru uspeha s tožbo, vrne.

1.4. Odločbe, akti ali opustitve, ki prav tako zadevajo načrte in programe, ki jih je treba pripraviti v skladu z okoljsko zakonodajo EU[6]

1) Kateri nacionalni zakonski predpisi se uporabljajo v zvezi s pravico do vložitve tožbe za posameznike in NVO, ki

želijo a) vložiti upravno sredstvo in b) sodno varstvo pred nacionalnim sodiščem v zvezi z vsebino načrta (zlasti pogoji, ki jih je treba izpolniti, in morebitni roki, ki se uporabljajo za predložitev izpodbijanja)? Kako učinkovita je raven dostopa do nacionalnih sodišč glede na sodno prakso Sodišča Evropske unije in katero koli povezano nacionalno sodno prakso?

Odvisno je od tega, kdo sprejme odločitev in v kakšni obliki:

- če gre za zakon ali drug izvršilni predpis (uredbe, odloki, pravilniki) glej razlago pod 2.5., prvo vprašanje);
- če je odločitev sprejeta kot upravna odločba je možno zoper njo vložiti pritožbo in zoper odločitev o pritožbi začeti upravni spor. NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju ohranjanja narave lahko sodelujejo v upravnih postopkih in upravnem sporu, kot to določa zakon. Menimo, da lahko položaj stranskega udeleženca dosežejo na podlagi določila 43. člena Zakona o splošnem upravnem postopku, taka možnost pa bi bila tudi za NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja in posameznike. Če pridobi položaj stranskega udeleženca, lahko uporabi pravna sredstva;

Sodna praksa sodišča EU v veliki meri pripomore k učinkovitemu dostopu do nacionalnih sodišč (predvsem Upravnega sodišča) in predstavlja razširitev pravice dostopa glede na konkretna določila slovenskega pravnega reda.

Če gre za situacijo, ko je plan ali program sprejet z odločitvijo vlade (pa ta ni splošni pravni akt), vendar plan oziroma program ni pravno zavezujoč, bi bili dve možnosti:

- sprožiti postopek pred rednim sodiščem splošne pristojnosti zaradi varovanja pravice do zdravega življenjskega okolja na podlagi 14. člena Zakona o varstvu okolja (glej pod 2.1., prvo vprašanje);
- (manj verjetno) izpodbijati odločitev pred Upravnim sodiščem kot dejanje organa, ki pomeni kršitev človekovih pravic in svoboščin (4. člen Zakona o upravnem sporu).

2) Ali oblika sprejetega načrta ali programa vpliva na pravico do vložitve tožbe (glej tudi oddelek 2.5)?

Kot je bilo pojasnjeno pod prvim vprašanje poglavja 2.5.

3) Kakšen je obseg upravne revizije (če se uporablja) in sodnega nadzora (če se uporablja)? Ali zajema tako postopkovno kot vsebinsko zakonitost?

O tem ni posebnih določil niti sodne prakse.

4) Ali je treba pred vložitvijo tožbe pred začetkom sodnega revizijskega postopka izčrpati upravne revizijske postopke?

Ni posebnih določil.

5) Je za pridobitev pravice do vložitve tožbe pred nacionalnimi sodišči potrebno sodelovanje v fazi javnega posvetovanja v upravnem postopku – dajanje pripomb, sodelovanje na obravnavi ipd.?

Takih zahtev ni, razen, kot pogoj za začetek upravnega spora zoper izvedbeni prostorski akt. V tem primeru mora NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju urejanja prostora, varstva okolja, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine predhodno sodelovati s pripombami v javni razpravi.

6) Ali so nekateri razlogi/argumenti izključeni (niso sprejeti) v fazi sodnega nadzora?

Ni takih določil. V primeru uveljavljanja varstva po 14. členu Zakona o varstvu okolja tudi ni zahtev glede temelja in argumentov.

7) Poštenost, pravičnost – kako se to uporablja v nacionalni jurisdikciji?

Ni posebnih določil, velja splošno pravilo, po katerem morajo stranke pošteno uporabljati svoje pravice.

8) Kako se v nacionalni zakonodaji izvaja pojem „pravočasnosti“?

Ni posebnih zahtev (glej pod 1.7.1. četrto vprašanje).

9) Je na voljo sodna odredba? Če je, katere postopkovne zahteve morajo biti izpolnjene za upravičenost do nje? Ali poleg splošnih nacionalnih določb obstajajo posebni predpisi, ki se uporabljajo za vsak sektor?

Ni posebnih določil, veljajo splošna pravila (glej pod 1.7.2.).

10) Kateri predpisi o stroških izpodbijanja dostopa do pravnega varstva se uporabljajo na teh področjih? Kakšne so morebitne posledice za stranko, ki izgubi pravdo pred sodiščem? Kateri zaščitni ukrepi se uporabljajo v zvezi s previsokimi stroški in ali vključujejo izrecno zakonsko sklicevanje na zahtevo, da stroški ne bi smeli biti previsoki?

Splošna pravila so pojasnjena pod 1.7.3, prvo vprašanje.

1.5. Izvršilni predpisi in/ali splošno veljavni pravno obvezujoči normativni instrumenti, ki se uporabljajo za izvajanje okoljske zakonodaje EU in povezanih regulativnih aktov EU[7]

1) Kateri nacionalni zakonski predpisi se uporabljajo v zvezi s pravico do vložitve tožbe za posameznike in NVO, ki želijo a) vložiti upravno sredstvo in b) sodno varstvo pred nacionalnim sodiščem v zvezi s postopkom za sprejetje ali vsebino odločbe, akta ali opustitve nacionalnega regulativnega akta (zlasti pogoji, ki jih je treba izpolniti, in morebitni roki, ki se uporabljajo za predložitev izpodbijanja)? Kako učinkovita je raven dostopa do nacionalnih sodišč glede na sodno prakso Sodišča Evropske unije in katero koli povezano nacionalno sodno prakso?

Obstajajo tri možnosti za izpodbijanje izvršilnega predpisa:

- zakoni in podzakonski predpisi so splošni pravni akt. Kot take jih je mogoče izpodbijati le pred Ustavnim sodiščem. Na podlagi 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču (pojasnilo k poglavju 1.4., tretje vprašanje) lahko vloži pobudo za presojo ustavnosti in zakonitosti vsak, ki izkaže pravni interes v skladu s tem členom. To velja tako za fizične in pravne osebe in NVO, tudi NVO s statusom delovanja v javnem interesu - vsi morajo izkazati, da predpis, katerega oceno se predlaga, neposredno posega v njihove pravice, pravne interese oziroma v njihov pravni položaj. Glede podzakonskih predpisov velja pravilo, da je glede njih mogoče zahtevati presojo ustavnosti in zakonitosti le v roku enega leta od njihove uveljavitve oz. od dneva, ko vlagatelj izve za nastanek škodljivih posledic; na podlagi sprejetega stališča Ustavnega sodišča, izražene v številnih odločitvah, pa je potrebno glede teh aktov predhodno tudi izčrpati vsa pravna sredstva.
- splošni pravni akt je možno izpodbijati tudi pred Upravnim sodiščem, če ima značilnosti posamičnega pravnega akta[8]. Tožbo je treba vložiti v roku 30 dni. Če je na podlagi tega splošnega akta izdana odločba v upravnem postopku, bi bilo predhodno potrebno izčrpati pravna sredstva v upravnem postopku.
- obstajala bi tudi tretja, posredna možnost: če odločitev temelji na podzakonskem predpisu, za katerega tožnik meni, da je nezakonit, bo lahko sodišče v postopku, če se bo s tožnikom strinjalo, zavrnilo uporabo nezakonitega podzakonskega predpisa, saj ga zavezuje le ustava in zakoni (exceptio illegalis). Vendar pa je odločitev o nezakonitosti tega podzakonskega predpisa zavezujoča le v tem primeru. Kljub vsemu pa je to močno sporočilo upravnim organom. Upravno sodišče kar pogosto uporablja ta inštitut.

2) Kakšen je obseg upravne revizije (če se uporablja) in sodnega nadzora (če se uporablja)? Ali zajema tako postopkovno kot vsebinsko zakonitost?

Presoja Ustavnega sodišča je usmerjena predvsem na preverjanje ustavnosti. Tudi Upravno sodišče presoja ustavnost in zakonitost akta. To se nanaša tako na procesno kot vsebinsko zakonitost.

3) Ali je treba pred vložitvijo tožbe pred začetkom sodnega revizijskega postopka izčrpati upravne revizijske postopke?

Ja, kot je obrazloženo zgoraj pod prvim vprašanjem..

4) Je za pridobitev pravice do vložitve tožbe pred nacionalnimi sodišči potrebno sodelovanje v fazi javnega posvetovanja v upravnem postopku – dajanje pripomb, sodelovanje na obravnavi ipd.?

Ne.

5) Je na voljo sodna odredba? Če je, katere postopkovne zahteve morajo biti izpolnjene za upravičenost do nje? Ali poleg splošnih nacionalnih določb obstajajo posebni predpisi, ki se uporabljajo za vsak sektor?

Pred Ustavnim sodiščem je možno zahtevati začasno zadržanje izvajanja izpodbijanih določb predpisa. Pred Upravnim sodiščem se lahko zahteva začasno zadržanje izvajanja podzakonskih predpisov, ostalečasne odredbe pa bi bile možne skladno s splošnimi pravili (glej pod 1.7.2.)

6) Kateri predpisi o stroških izpodbijanja dostopa do pravnega varstva se uporabljajo na teh področjih? Kakšne so morebitne posledice za stranko, ki izgubi pravdo pred sodiščem? Kateri zaščitni ukrepi se uporabljajo v zvezi s previsokimi stroški in ali vključujejo izrecno zakonsko sklicevanje na zahtevo, da stroški ne bi smeli biti previsoki?

Za postopek pred Ustavnim sodiščem ni sodne takse. Za tožbo na Upravno sodišče pa je treba plačati sodno takso (148 EUR), ki se tožniku, v primeru uspeha s tožbo, vrne.

7) Je pred nacionalnim sodiščem mogoče izpodbijati kateri koli povezani regulativni akt EU v zvezi s sklicem na veljavnost na podlagi člena 267 PDEU in kako[9]?

V nacionalni zakonodaji ni določb o takih situacijah in členu 267 PDEU. Sodišča so dolžna upoštevati odločbe Sodišča EU, tožniki pa se pogosto sklicujejo na njegovo sodno prakso. Vrhovno sodišče in Upravno sodišče izvajata postopke predhodnega odločanja, vsa sodišča pa upoštevajo priporočila nacionalnim sodiščem o uporabi [postopkov predhodnega odločanja](#). Tudi tožniki lahko sodišču predlagajo začetek postopka predhodnega odločanja.

[1] Ta kategorija zadev odraža nedavno sodno prakso Sodišča Evropske unije, kot je: Protect C-664/15 (EU:C:2017:987), slovaška zadeva o rjavem medvedu C-240/09 (EU:C:2011:125), glej, kot je opisano v [Obvestilu Komisije C/2017/2616](#) o dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, UL C 275, 18.8.2017, str. 1.

[2] Uradni list RS, [87/02](#), [91/13](#), <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3242>.

[3] Uradni list RS, [83/01](#), [32/04](#) - OROZ195, [40/07](#), [20/18](#) - OROZ631, <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1263>.

[4] Direktiva o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje se nanaša na plane in programe. Te pokriva tudi 7. in 9(3) člen Aarhuške konvencije.

[5] Poglej ugotovitve v primeru [ACCC/C/2010/54](#) za primer ko plan ni bil podvržen strateški presoji vplivov na okolje, ampak so bile izpolnjene zahteve glede sodelovanja javnosti na podlagi 7. člena Aarhuške konvencije.

[6] To sodi pod vsebino tako 7. kot 9(3). člena Aarhuške konvencije. Glej tudi relevantno sodno prakso Sodišča EU kot je primer C-237/97, Janeček in primeri kot Boxus in Solvay C-128/09-C-131/09 in C-182/10 kot je navedeno v [Obvestilu Komisije C / 2017/2616](#) o dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah.

[7] Taki predpisi sodijo pod določila 8. in 9(3). člena Aarhuške konvencije. Primer takega predpisa je odločitev državne uprave obravnavana v zadevi C-281/16, *Vereniging Hoekschewaards Landschap*, ECLI:EU:C:2017:774.

[8] To je bil primer izpodbijanja vladnega odloka, ki določa odstrel določenega števila medvedov in volkov. Nevladne organizacije s statusom v javnem interesu - varstvo narave in varstvo okolja so na Ustavnem sodišču izpodbijale odlok glede volkov. Ustavno sodišče je pobudo zavrnilo z obrazložitvijo, da je sporna priloga odloka tako individualizirana, da sodišče za tako odločitev ni pristojno. Odlok je bil nato na Upravnem sodišču razveljavljen.

[9] Na primer glede takega predhodnega odločanja glej primer C-281/16, *Vereniging Hoekschewaards Landschap*, ECLI:EU:C:2017:774.

■ Zadnja posodobitev: 14/08/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

